

ŽIVOT U OBLACIMA

Iako je u drugim zemljama život u potkrovlju stvar prestiža, na našim prostorima i dalje postoji strah o korišćenju najviše etaže u kući za potrebe stanovanja. Beogradski arhitekta Milena Zindović živi u stanu u potkrovlju i kao ekspert otkriva zašto upravo u ovim prostorima specifične geometrije leže skriveni potencijal i šarm

Kako izgleda rad na projektu uređenja potkrovlja? O čemu sve treba voditi računa? Koje i kakve materijale treba koristiti i koje osnovne (i dodatne) zahteve treba ispuniti?

U radu na projektu adaptacije i uređenja potkrovlja pre svega treba utvrditi prostorne mogućnosti – visinu prostora, upotrebnu površinu, mogućnosti da se ispod kosine ostvare dodatni nivoi. Izuzetno je bitno i sagledati krovnu konstrukciju i kako ona formira i utiče na iskoristivost prostora, mogućnost otvaranja prozora i drugo. Često se kod tavana u stambenim zgradama susrećemo sa oblikom krovnih nosača koji nije prilagođen korisnom prostoru jer taj prostor nije ni bio namenjen korišćenju. Zbog toga oblik ovih nosača, njihov raspored i položaj u prostoru u mnogome definišu i mogućnosti njegovog korišćenja. Generalno se u projektima adaptacija potkrovlja predviđaju i koriste lagani građevinski materijali – najčešće drvo i gips-karton. Na taj način se ne ugrožava konstruktivna stabilnost zgrade a drveni elementi i površine prostoru daju toplinu i šarm.

Šta vas je motivisalo da projektujete potkrovlja? Rado prihvatam zadatke adaptacije potkrovlja jer je svako specifično i na svoj način inspirativno. I sama živim u potkrovlju tako da su mi i mane i

prednosti ovih prostora vrlo dobro poznate. Svojim klijentima mogu dati preporuke i savete iz sopstvenog iskustva života u potkrovlju, kao i da dobrim projektovanjem maksimalno iskoristim potencijale prostora. Kada se radi o adaptaciji potkrovlja u stambeni prostor, za mene kao arhitektu je poseban izazov da od prostora, čija geometrija ne odgovara uvek idealnim uslovima za stanovanje, stvorim prijatno, funkcionalno i lepo mesto za život.

Da li se prilikom radova na projektu javljaju izazovi i na koji način ih možemo prevazići?

Projekti adaptacije potkrovlja uvek su puni izazova. Počev od procene stanja postojeće konstrukcije, krova i zidova, do funkcionalnih i estetskih izazova u ispunjavanju želja klijenata, a da se ne dovede u pitanje integritet prostora.

Koje su prednosti stanovanja u potkrovlju s vaše, stručne strane? Arhitekta i umetnici se često odlučuju da svoje stambene prostore smeste u potkrovlja. Mislim da smo privučeni zanimljivošću i kompleksnošću ovih prostora, visokim plafonima koje

U velikim gradovima potkrovlja su najskuplje i najtraženije nekretnine pre svega jer u gusto izgrađenim gradskim sredinama to postaju jedini prostori koji uvek imaju pogled i sunčevu svetlost

omogućava krovna kosina, pogledu na gradsku panoramu i horizont te ideji da se iznad nas nalazi samo nebo. U velikim gradovima potkrovlja su najskuplje i najtraženije nekretnine, pre svega jer u gusto izgrađenim gradskim sredinama postaju jedini prostori koji uvek imaju pogled i sunčevu svetlost. Bora-vak u potkrovlju pruža osećaj izolovanosti od drugih stanara i ulične buke, dok istovremeno imamo maksimalno dnevno osvetljenje i pogled na grad preko krovova okolnih objekata. Setite se samo onog što se naziva njujorški loft ili pariska mansarda – ovo su upravo potkrovlja koja su ti gradovi načinili svojim simbolima atraktivnog stanovanja.

Da li smatrate da postoje predrasude o stanovanju u potkrovljima u Srbiji i koji je vaš predlog/savet za njihovo prevazilaženje?

Kod nas su predrasude za potkrovlje najčešće povezane s lošim kvalitetom izrade objekata i strah, pre svega od oštećenih krovova i mogućeg prokišnjavanja. Generalna nebriga za objekte i manjak sredstava uslovlili su da puno beogradskih potkrovlja ne iskoristi svoj potencijal. Međutim, današnja građevinska industrija poznaje nove efikasne materijale i pravilnim ulaganjem moguće je prilikom adaptacije otkloniti eventualne nedostatke starih konstrukcija i potkrovlje načiniti udobnim koliko i atraktivnim. Kod novogradnje projektanti treba da posebno obrate pažnju na projektovanje detalja krovova i slojeva izolacije potkrovlja, tako da se budućim korisnicima omogući da klima u stanu u potkrovlju bude podjednako kvalitetna kao u drugim stanovima u zgradi.

Kada je reč o svetlosti u potkrovlju, šta su vaše preporuke?

Što više krovnih prozora! Pustite svetlost u svoje potkrovlje. Prozori su ti koji omogućuju pogled, svetlost, atraktivne i dinamične igre svetlosti i senke. Jedna od prednosti potkrovlja i života u njemu jeste to što stan nikada ne može biti odsečen od sunčeve svetlosti, što je u današnjoj beogradskoj realnosti investitorskog urbanizma vrlo značajno. Ne morate strahovati da će na parceli prekoputa vaše ulice neki investitor podići više spratova nego što je dozvoljeno i na taj način vas ostaviti u večitoj senci.

Bela je izgleda omiljena boja za potkrovlja, zašto je to tako?

Bela je inače popularna među arhitektama i u uređenju enterijera. Ona je najneutralnija boja koja je u stanju da pomiri komplikovanu geometriju, različite teksture i da pruži adekvatnu podlogu za

živost koju će u prostor uneti sami stanari. Pošto se u potkrovljima, posebno prilikom adaptacija, susrećemo sa detaljima koji nisu uvek čisti i minimalistički, bela je najjednostavniji način da se ti detalji opeglaju. Ona, kao i druge svetle boje, takođe doprinosi da prostor izgleda veće, više, svetlije i čistije, što je za ambijente ispod krova, posebno u nižim delovima, vrlo bitno. Takođe, bela se odlično slaže sa prirodnom nijansom drveta koja je često nezaobilazan deo enterijera potkrovlja.

Kako najbolje iskoristiti kosine potkrovlja?

Kosine potkrovlja su njegov najvažniji deo, odlika koja mu daje neponovljiv šarm i nikako ih ne treba sakrivati. Za početak kosina treba da bude adekvatne visine da bi prostor u potkrovlju bio iskoristiv. Potom, odgovarajući ugao krovnih ravni može da omogući formiranje galerije i uvek atraktivnu podelu prostora po vertikali. Na ovaj način jednostavno se uvećava korisna površina stana i dobija značajna funkcionalna podela prostora. Kod adaptacija iskoristivost ipak treba proceniti na svakom pojedinačnom slučaju. Ono čemu se obično teži u dupleks stanovima i kućama jeste da se dnevna i noćna zona odvoje po vertikali, odnosno da na jednom nivou imamo dnevne prostore, a na drugom spavaće sobe. Ako kosina krova to omogućava, upotreba *Cabrio* prozora daje dodatnu vrednost, pa stan u potkrovlju na taj način dobija balkon i još neposredniju vezu sa spoljašnjim prostorom. Onda zaista možemo govoriti o luksuznom stanovanju u potkrovlju.

www.mojepotkrovlje.rs
www.velux.rs

Više informacija na temu uređenja potkrovlja možete pročitati u našem oktobarskom broju u okviru specijala MOJE POTKROVLJE

O ARHITEKTI: Milena Zindović se kao samostalni projektant bavi arhitektonskim projektovanjem, projektovanjem enterijera i istraživanjima povezanim sa primenom različitih medija, pre svega digitalnih, u arhitekturi. www.archilovers.com/milena-zindovic